

PTUJSKI LIST

Politično gospodarsk

Štev. 16

Ptuj, 30. aprila 1922

IV. letnik

Stane:

Za celo leto
za pol leta
za četrt leta
za 1 mesec
Pr

Razdelitev države na oblasti.

Dne 25. aprila t. l. je podpisala naša vlada uredbo o razdelitvi naše države na oblasti. Vseh skupaj je zamišljenih 33 oblasti.

S tem je končan boj med zagovorniki narodnega in državnega edinstva, med katere pripada v prvi vrsti demokratska stranka ter pristaši plemenskega separatizma, med katere spada v prvi vrsti tudi naš klerikalizem.

Odslej bo naša država organizirana na novo. V oblastih se bo vladal narod sam avtonomistično, ker je oblastem izročil velik del javnih poslov in sicer neposredno ljudstvu samemu. Potom ustvaritve oblastnih uradov je izvršena demokracija, ki stopa na mesto centralizma. Veliki župani, ki bodo načelovali oblastem so opremljeni z generalno kompetenco, tako da večina poslov spada sploh pod njihov delokrog.

Upravni centralizem je potom teh oblasti popolnoma ubit. Prosveta, poljedelstvo, trgovina, industrija, narodno zdravje, socialna politika, vera, šume in rude — vse spada v okvir kompetence teh oblasti.

Minister v Beogradu nima od časa do časa razdelitve v oblasti neposredne odločitve v poedinih upravnih zadevah ostaje mu le pravica, da daje upravna navodila in da vrši vrhovno nadzorstvo nad upravo.

Pritožbe proti odločbam velikega župana ne gredo na ministrstvo, temveč na upravno sodišče I. inštanice, ki bo za nas poslovalo v Celju. Kot druga in najvišja upravna sodna inštanca bo posloval v Beogradu državni

svet, ki sodi tudi v sporih med državno in samoupravno oblastnijo.

Od ljudstva samega in od dobrega uradništva v oblastih je odvisno, da prične z razdelitvijo na nove oblasti resnično novo življenje v naši državi. Mi demokrati se bomo gotovo z veseljem lotili dela pri samoupravi ljudstva v teh oblastih, s katerimi je iztrgana vsem klerikalnim in narodno socialnim zabavljačem tista kost iz žrela, na kateri so glodali ves čas odkar so na vladi demokrati. Tukaj imate sedaj avtonomijo po kateri toliko kričite, poslužite se je, delajte in boljše bode za demovino. Razdeljena je naša država na naslednjih 33 oblasti:

1. Beograjska s sedežem v Beogradu;
2. Zagrebska v Zagrebu;
3. Ljubljanska v Ljubljani. K njej spadajo mesto Ljubljana, politični okraji Črnomelj, Kamnik brez občin Motnik, Trojane in Špitalič, Kočevje, Kranj z Jezerskem, Krško, Litija, Ljubljanska okolica, Logatec, Novo mesto, Radovljica, sodna okraja Brežice in Sevnica, občine Veliki kamen in Mrčna sela iz sodnega okraja Kozje in sodni okraj Laško razen občine sv. Rupert.
4. Mariborska oblast s sedežem v Mariboru. K njej spadajo mesta Celje, Maribor, Ptuj, Ljutomer, Prevalje, Slovenjgradec, sodni okraj Kozje brez občin Veliki kamen in Mrčna sela, sodni okraji Celje, Vransko, Gornji grad, Šmarje, iz sodnega okraja kamniškega občine Motnik, Trojane in Špitalič; dalje Prekmurje in celo Medjimurje.
5. Primorsko-krajiška oblast v Karlovcu.
6. Osiječka v Osijeku;
7. Sremska z Zemunom s sedežem v Vukovaru;

8. Bačka v Novem Sadu;
9. Podunavska v Smederevu;
10. Podrinska v Šabcu;
11. Valjevska v Valjevu;
12. Šumadinska v Kragujevcu;
13. Moravska v Čupriji;
14. Požerevačka v Požarevcu;
15. Timočka v Zaječaru;
16. Niška v Nišu;
17. Vranjska v Vranji;
18. Kosovska v Prištini;
19. Skopska v Skoplju;
20. Bregalniška v Štipu;
21. Bitoljska v Bitolju;
22. Raška v Čačku;
23. Užička v Užicah;
24. Kruševačka v Kruševcu;
25. Zetska na Cetinju z Boko Kotorsko;
26. Splitska z otokom Krkom v Splitu;
27. Dubrovniška v Dvarovniku;
28. Tuzlanska v Tuzli;
29. Sarajevska v Sarajevu;
30. Mostarska v Mostaru;
31. Travniška v Travniku;
32. Vrbaska v Banji luki;
33. Bihačka v Bihaču.

Uredba določa, da se moreta dve ali več oblasti spojiti v eno večjo, ako ne presaga skupno število prebivalcev 800.000. O tem odločajo dotične oblastne skupščine. Za merilo prebivalstva je merodajno ljudsko štetje od 1921.

V prvih petih letih odkar stopi ta uredba v veljavo, morejo se poedini srez odcepiti od ene oblasti in priklopiti drugi, ako to sprejme samoupravno zastopstvo dotične oblasti, kateri želi srez pristopiti, in odobri ta pristop notranji minister s pristankom mi-

Gospod zdravnik, župnik bo umrl.

Ha, ha, moram se smejati! Kaj je ta potujoči rokodelčič naredil! Pa dobro je; če se ljudje burki smejijo, gotovo burkežu nič ne storijo. Pa bi bilo tudi škoda, če bi se mu kaj zgodilo.

Vendar Vam hočem povedati, kaj je ta ptič naredil.

Potujoč rokodelčič prišel je enkrat — bila je že precej tema — v mestece Orlovec. Svet je temen, pot slaba, naš rokodelčič truden in rad bi že počinil. Pa, resnici pravico, v mestu noče ostati; meščani so presneto neuljudni, gotovo mislijo, da je Bog vandravca zato ustvaril, da imajo ti meščani človeka, katerega morejo iz hiše vreči. Če prav premislimo, je pač siromak tak popotni rokodellec. Policaj in pes sta mu edina prijatelja. Pes mu že od daleč nasproti beži, pozdravi ga z lajanjem in ga poljubi v nogo. Policaj ga takoj milosrčno izprašuje, od kod je, kako se piše, če že ima nočno prenočišče — če ne, mu ga radi priskrbe, včasih ne da bi prosil. Pa beračenje, kako strogo je prepovedano.

Pa vse to nič ne briga našega rokodelčica. Ta ne berači, ni se mu treba bati policaja, le eno hoče, rad bi še prišel v bližnjo

vas Kolovec, kjer je bil pred nekterimi leti v delu. Mojster, pri katerim je bil pomočnik, je med tem umrl in njegovo ženo, vdovo, hoče obiskati, — morebiti se da potolažiti. Vas Kolovec je pa še 2 dobri uri oddaljena od mesta. Pa vandravcu pride dobra misel. Orlovski zdravnik ima čilega konjica in fin voziček. Škoda za voz, če se ne rabi — Vandravec gre k zdravniku, pozvoni in zakliče: „Gospod zdravnik ustanite, župnik v Kolovcu bo umrl. Jaz sem sel.“ „Ravno ne spada v moj krog Kolovec, reče zdravnik, vendar g. župniku ne morem odreči. Imate voz seboj, da se peljam?“ „O ne, tega ne. V Kolovcu imamo samo 3 konje. Gospoda župnika konj je krumpast, krčmarjev vozi drva, Tonetovega pa so med vojaške konje vzeli. Hitro gospod zdravnik, drugače nam prej župnik v drugi svet odraščajo.“

Zdravnik res ustane, hitro zapreže in oba sta oddrdrala proti Kolovcu, da se je kar srce smejalu našemu ptičku.

Za dobro urico prideta v Kolovec. „Tako, reče vandravec, ko sta pred farovž prišla, „zdaj bom jaz šel in zbudil učitelja, vi pa glejte, da kdo iz farovža pride! Jaz sem hitro nazaj.“ On skoči z voza odhiti in črez par minut že trka na okno vdove.

Kaj pa zdravnik? Ta sedi en čas na vozu, nikdo ne pride, ne sel, ne učitelj, ko-

njiček že postaja nemiren, nazadnje vendar tudi on z voza skoči in pozvoni pri farovžu. Kmalu se okno odpre in vun zakliče kuharica: „Pa to noč ne bo mira?“ „Kako gre fajmoštru?“ vpraša hitro zdravnik. „O moj“, odgovori kuharica, „ta je odraščal.“ „To pa vendar ne, pa vendar ne“, zakliče v svoji žalosti dohtar. „Pred eno uro se je odpeljal v Orlovec k zdravniku“, pripoveduje kuharica, „z vozom so prišli po njega. Ne veste, je zdravniku že kaj bolje?“ „Kateremu?“ „Orlovskemu, ta je je baje smrtni postelji. Sel je prišel po župnika, umirajoč baje ravno našega gospoda zahteva.“ Dohtar je kmalu vedel, da je nekdo iz obeh norca napravil. Godrnjaje se odpelja proti domu in na poti sreča župnika ki se je od Orlovca domu peljal. „Dober večer, gospod župnik“ zakliče mu zdravnik nasproti, „kako gre Orlovskemu dohtarju?“ „Hvala za prašanje, tega je danes nekdo po osie poslal kakor mene, župnika iz Kolovec.“ Zdaj se spomni zdravnik, da je ta dan 1. april. Nato sta vsak na svoj dom se odpeljala. Naš rokodelčič si je sladko odpočil, in ni bil jezen, da je dohtar krivdo prvemu aprilu dal. Kdo pa je župnika po osle poslal? Bržkone Orlovski kaplan, ker se ta vedno jezi, če gre Orlovski zdravnik v drugo faro, v Kolovec, k župniku kvartat in kave pit.